

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-28(4)/15/JS

Warszawa, 19 maja 2015 r.

DECYZJA DIH-1/ 36 /2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 669, z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Emilii Czajkowskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. „U JAŚKA” Emilia Czajkowska w Szczecinie, od decyzji Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie nr WKŻ.8361.205.2014 z dnia 19 marca 2015 r., którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii wędlin bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniu 20 - 21 listopada 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie, zwanego dalej również „Zachodniopomorskim WIIH”, w sklepie u Jaśka, mieszczącym się w Szczecinie przy ul. Duńskiej lok. 2035, należącym do przedsiębiorcy Emilii Czajkowskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. „U JAŚKA” Emilia Czajkowska w Szczecinie, zwanej dalej również „stroną”, oceniono oznakowanie pięciu partii wędlin będących w ofercie handlowej, oferowanych do sprzedaży bez opakowań. W wyniku powyższego stwierdzono, że cztery partie wędlin o łącznej wartości 144,3 zł, tj.:

- kielbasa jałowcowa, w cenie sprzedaży 33 zł/kg, w ilości 1,50 kg o wartości 49,50 zł,
- kabanosy wieprzowe, w cenie sprzedaży 42 zł/kg, w ilości 0,50 kg o wartości 21,00 zł,
- kielbasa śląska, w cenie sprzedaży 29 zł/kg, w ilości 1,20 kg o wartości 34,80 zł,
- kielbasa myśliwska, w cenie sprzedaży 39 zł/kg, w ilości 1,00 kg o wartości 39,00 zł,

nie odpowiadają wymaganiom jakości handlowej z uwagi na brak w miejscu sprzedaży, na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom, nazwy albo imienia i nazwiska producenta oraz wykazu składników. Powyższe, mając na uwadze stan prawny na dzień kontroli, naruszało § 17 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 774), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 21 listopada 2014 r. (nr akt kontroli: WKŻ.8361.205.2014).

Pismem z dnia 27 lutego 2015 r., Zachodniopomorski WIIH poinformował przedsiębiorcę Emilię Czajkowską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. „U JAŚKA” Emilia Czajkowska w Szczecinie o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 669, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej” kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii wędlin bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie, oraz poinformował o prawie do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem i wypowiedzenia się co do niego.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr WKŻ.8361.205.2014 z dnia 19 marca 2015 r., Zachodniopomorski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Emilii Czajkowskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. „U JAŚKA” Emilia Czajkowska w Szczecinie, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii wędlin bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie.

Pismem z dnia 8 kwietnia 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, w którym zwróciła się z prośbą o anulowanie kary pieniężnej w wysokości 500 zł. Strona nadmieniła, że jest mikroprzedsiębiorcą i jest to jej pierwsza działalność, a prowadzony przez nią sklep nie wykazuje należytych zysków. Przyznała także, że podczas kontroli powstały, jak to określiła „nie zagrażające życiu konsumentów” uchybienia. Stwierdziła, ponadto że wysokość nałożonej kary jest dla niej za wysoka, dlatego też zwróciła się o anulowanie tej kary bądź o jej zmniejszenie.

Pismem z dnia 27 kwietnia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Emilię Czajkowską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. „U JAŚKA”

Emilia Czajkowska w Szczecinie, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), zwanej dalej „*k.p.a.*”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2, obowiązującego od 13 grudnia 2014 r., rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 1169/2011*”, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

Zgodnie z art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Rozporządzenie 1169/2011 w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”, podmioty

działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwane dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania*”, które weszło w życie 9 stycznia 2015 r., w § 19 ust. 1 pkt 2 i 3, stanowi, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniach sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się nazwę albo imię i nazwisko producenta oraz wykaz składników – zgodnie z art. 18–20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania, informacje, o których mowa w ust. 1, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

W myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, jakością handlową to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nie objęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 tej ustawy, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził, że w przypadku ww. czterech partii wędlin oferowanych do sprzedaży w placówce należącej do strony, nie uwidoczniło informacji o nazwie albo imieniu i nazwisku producenta oraz o wykazie składników, które to informacje są wymagane przez ww. przepisy. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK, Zachodniopomorski WIIH właściwie uznał, że strona

wprowadziła do obrotu cztery partie artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej, co skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej z tego tytułu.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionuje ustaleń kontroli, wskazuje jednak na kilka okoliczności, które jej zdaniem uzasadniałyby „anulowanie” wymierzonej kary w wysokości 500 zł. W pierwszej kolejności strona podnosi, że zalicza się do mikroprzedsiębiorców i jest to jej pierwsza działalność, a prowadzony przez nią sklep nie wykazuje należytych zysków.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK informuje, że przepisy ustawy o jakości handlowej nie uzależniają odpowiedzialności za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości od wielkości przedsiębiorstwa, długości prowadzenia działalności gospodarczej ani sytuacji materialnej strony.

W tym miejscu Prezes UOKiK podkreśla, że organ pierwszej instancji nie mógł wymierzyć niższej kary niż 500 zł, gdyż jej dolna granica w tej wysokości została określona ustawowo, ani też nie mógł odstąpić od jej wymierzenia, ponieważ kontrolowany przedsiębiorca wprowadził do obrotu produkty nieodpowiadające jakości handlowej, a więc popełnił czyn, który - stosownie do obowiązujących - podlega karze w każdym przypadku jego zaistnienia.

Podkreślenia wymaga, że przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej jest wyrazem odpowiedzialności administracyjnej, która ma charakter obiektywny, a więc ma on zastosowanie już za sam fakt zachowania naruszającego taki przepis. Dla ustanowienia tej odpowiedzialności ma zatem znaczenie nie tyle to, w jaki sposób doszło do naruszenia prawa, ale to, czy zostały wprowadzone do obrotu produkty nieodpowiadające jakości handlowej, w tym nieprawidłowo oznakowane (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. akt II GSK 917/11).

Jak już wskazano, przepis ten w okolicznościach niniejszej sprawy nie przewiduje możliwości odstąpienia od ukarania w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o jakości handlowej, a jedynie zakłada różnicowanie wysokości kary w zależności od oceny przesłanek zawartych w art. 40a ust. 5 tej ustawy. Należy także zaznaczyć, że obowiązek w zakresie oznakowania produktów oferowanych bez opakowań w miejscu sprzedaży leżał wyłącznie po stronie kontrolowanego.

W tym miejscu należy wskazać, że w myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Zatem stronę, która powinna zwracać uwagę na oznakowanie oferowanych przez nią produktów, należy uznać odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości. Zdaniem Prezesa UOKiK, poprzez nienależyte wykonywanie obowiązków wynikających z obowiązującego prawa strona wprowadziła do obrotu produkty niewłaściwej jakości handlowej.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Skuteczność kary za naruszenie prawa żywnościowego przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstraszająca jej wysokość musi być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi spełniać głównie funkcję prewencyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, w celu niedopuszczenia do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Nałożona sankcja powinna spełniać również funkcję represyjną, czyli stanowić poważną dolegliwość, ale nie eliminować przedsiębiorcy z rynku. Dodać należy, że celem ustawy o jakości handlowej jest w szczególności ochrona konsumentów przed produktami niespełniającymi wymagań jakości handlowej.

W niniejszej sprawie, Zachodniopomorski WIIH był uprawniony do wymierzenia stronie kary w granicach określonych przepisem art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, tj. od 500 zł do 721,50 zł (5 x 144,30 zł), gdzie górna jej granica stanowi pięciokrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do nieprawidłowo oznakowanych przedmiotowych produktów o łącznej wartości 144,30 zł

Podsumowując powyższe, Prezes UOKiK stwierdził, że sposób ustalenia wysokości kary przez organ pierwszej instancji był zgodny z kryteriami wymienionymi w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej i znajdował uzasadnienie w zebranych materiałach dowodowych.

Podkreślić należy, że stronie wymierzono karę pieniężną w minimalnej wysokości wskazanej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej i, zdaniem Prezesa UOKiK, jest ona właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie środki spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a przy tym spełnia swoją funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań przewidzianych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002.

Ustosunkowując się do argumentu strony, iż wysokość wymierzonej kary stanowi dla niej zbyt duże obciążenie finansowe, Prezes UOKiK informuje, że kwestia sytuacji materialnej strony może być rozpatrywana przez właściwy organ dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna.

W myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku (kary) lub rozłożyć zapłatę podatku na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Należy zaznaczyć, że kara pieniężna staje się zaległością w sytuacji, gdy nie zostanie uiszczona w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 794, z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Emilia Czajkowska
prowadząca działalność
gospodarczą pod nazwą
F.H.U. „U JAŚKA”
Emilia Czajkowska
ul. Olchowa 5
71-876 Szczecin
2. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Szczecinie
3. a/a